

RAHVASTIK JA MAJANDUS – MALALA YOUSAFZAI

Materjali autor: Maarja Tinn

KOOLIASTE:	IV kooliaste
AINETUND:	Geograafia I kursus, teema „Rahvastik ja majandus”
LÕIMING:	Ühiskonnaõpetuse II kursus, teema „Riik ja majandus”
ÕPITULEMUSED:	Õpilane <ul style="list-style-type: none">• analüüsib rahvaarvu muutumist maailmas ja etteantud regioonis ning seostab seda üldise arengutasemega;• analüüsib rahvastikupüramiidi järgi etteantud riigi rahvastiku soolis-vanuselist struktuuri ning selle mõju majanduse arengule.
TUNNI PIKKUS:	45 min
ABIMATERJALID:	<ul style="list-style-type: none">• ALLIKAS 1. Malala Yousafzai• ALLIKAS 2. Kaart• TAUSTMATERJAL. Abiks õpetajale
SISSEJUHATUS: 10 min	Paaris- või rühmatöö. Õpilased tutvuvad etteantud allikatega ning otsivad iseseisvalt lisateavet, et vastata järgmistele küsimustele: <ul style="list-style-type: none">• Kust on Malala pärit? Millised on tema koduriigi naaberrigid?• Mis on Taliban ning millistes riikides tegutseb?
ÕPPIMINE: 20 min	Paaris- või rühmatöö. <ul style="list-style-type: none">• Millistes maailma riikides on tüdrukutel hariduse kättesaadavus piiratud? Tooge 3 näidet.• Vastake Pakistani või ühe eelnevas küsimuses väljatoodud riigi näitel. Kirjeldage lühidalt selle riigi demograafilist olukorda – rahvaarvu ja struktuuri (soolis-vanuseline koosseis) ning tööhõive struktuuri (peamised elatusalad).• Milline on riigi majanduslik olukord? Tooge kaks näidet tagajärgedest riigi majandusele, kui tüdrukutel on hariduse kättesaadavus piiratud.
KOKKUVÕTE: 15 min	Suuline vastamine ja arutelu. Arutatakse läbi kõik riigid, mida õpilased paaris- või rühmatöös omal valikul (või õpetaja ettepanekul) lähemalt uurisid. <ul style="list-style-type: none">• Kas riikide demograafia või majandusliku olukorra osas tuli välja olulisi sarnasusi või erinevusi?

ALLIKAS 1:

Malala Yousafzai (sündinud 12. juulil 1997 Pakistanis)

„Ma ei räägi oma lugu, justkui oleks see eriline, ma räägin, kuna minu lugu on paljude tüdrukute lugu.“
Malala

Malala on Pakistanist pärit noor inimõiguslane, kes võitleb aktiivselt tüdrukute ja naiste õiguse eest haridusele. 2014. aastal pälvis ta selle eest vaid 17-aastasena Nobeli rahupreemia, ühtlasi on ta noorim Nobeli preemia laureaat.

Malala elas ja käis koolis Mingora linnas, Pakistanis. 2008. aastal võttis Taliban linna oma kontrolli alla. Taliban on sõjalis-poliitiline äärmusrühmitus, mis kasutab vägivalda, et valitseda erinevaid piirkondi. Täpselt nii juhtus ka Malala kodulinnaga. Relvade ja vägivallaga keelati näiteks televiisori omamine ja muusika mängimine, aga ka tüdrukutel kooliskäimine. Malala oli siis 11-aastane ja ta pidi koju jääma. Kuna ta isa oli õpetaja, sai Malala jätkata hariduse omandamist kodus, kuid see ei rahuldanud aktiivset ja kõigi tüdrukute haridust pooldavat Malalat. Nii pidas ta 2008. aasta lõpus kõne kohalikus meediaklubis, milles mõistis hukka Talibani piirangud tüdrukute haridusele. 2009. aasta kevadeks oli Taliban sulgenud piirkonnas kõik neidudekoolid ning paljud neist ka õhku lasknud. Malala alustas pseudonüümi all olukorrast blogimist uudistekanalile BBC Urdu ning esines ka televisioonis, tema peamiseks sõnumiks oli, et tüdrukud peavad saama koolis käia. Nii kasvas ka Malala tunnus, kuid nende kodukant oli jätkuvalt ohtlik ja perekond otsustas põgeneda teise linna, kus ta sai ka kooliteed jätkata.

Malala julged väljaütlemised ja blogimine ei jäänud Talibanile märkamata ning 9. oktoobril 2012 tulistas äärmusrühmituse sõdur Malalat ja veel kahte tüdrukut, kes olid just koolis eksami sooritanud ning olid nüüd bussiga koduteel. Kõik kolm jäid ellu, kuid Malala vigastused olid erakordselt rasked ja ta viidi pikale haiglaravile Inglismaale. Pakistani valitsus ja paljud islamivaimulikud mõistsid rünnaku hukka.

Malala ja ta perekond jäid Inglismaale ning koostöös paljude heade inimestega loodi Malala Fond, mille eesmärk on võidelda tüdrukute õiguse eest haridusele. Fondi kaudu toetatakse tütarlastekoolide rajamist, kohalike õpetajate ja aktivistide tööd ning panustatakse teema teadvustamisele üle ilma. Malala ise õpib Oxfordi ülikoolis, kuid kasutab iga võimalust, et anda intervjuusid, osaleda konverentsidel ja rääkida sellest, kui oluline on võrdne ligipääs haridusele. Malala on oma julgusega ka omajagu saavutanud, nii on Pakistani riik loonud eraldi fondi, et tüdrukud saaksid nende riigis haridust ning temast on tehtud mitu filmi ja kirjutatud raamatuid, mis on samuti paljusid inspireerinud oma kodukohas aktiivne olema ja inimõiguste eest seisma.

Kasutatud allikad:

Yousafzai, Malala; Lambi, Christina. (2015). Ma olen Malala. Kirjastus Sinisukk

Kristof, Nicholas (26.09.2015). Malala Yousafzai's Fight Continues. New York Times

Malala fondi koduleht <https://www.malala.org/malalas-story>

Encyclopædia Britannica <https://www.britannica.com/biography/Malala-Yousafzai>

Nobeli preemiade koduleht <https://www.nobelprize.org/prizes/peace/2014/yousafzai/facts/>

ALLIKAS 2:

Kaart

Joonis 1. Pakistan maailmakaardil. Allikas: Kaart: <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=7517858>.

TAUSTMATERJAL:

Abiks õpetajale

Sissejuhatava osa lõpus vastavad õpilased suuliselt küsimusele. Peale esimesele küsimusele vastamist võiks õpetaja võimalusel, nt kasutades Google Mapi, piirkonna kaart (Pakistan + naaberriigid) tahvlile/seinale kuvada.

Õppimise osa lõpus vastavad õpilased etteantud küsimustele ka suuliselt (sh võib õpetaja paluda esitada vastused ka kirjalikult või jagada nt Google Docsis, et tunnitööd sel viisil hinnata). Kuid enne vastuste esitamist palub õpilastel nimetada allikaid, kust vastuseid etteantud küsimustele otsiti ja leiti (nt rahvusvaheliste organisatsioonide kodulehed, artiklid jms). Kas õpilased pöörasid tähelepanu allikate usaldusväärsusele? Mille järgi saab otsustada allika usaldusväärsuse üle?

Kui õpetaja otsustab rühmatöö kasuks, võib ta igale rühmale ise ette anda konkreetse riigi, mille põhjal küsimustele vastata.